

Pásztor Bertalan

Dunaújvárosi írók, költők, képzőművészek

A város szellemi arculata szüntelenül változik. E sokszínű folyamatról reális képet rajzolni – rövid terjedelemben – szinte lehetetlen. Hitelessé akkor válhat törekvésünk, ha megmutatjuk az itteni kulturális élet néhány jellemző vonását, a mozgás alapvető tendenciáját. A városépítés „hőskorában” *küldték ide* az írókat (nemegyszer büntetésből), a várossá válás időszakában már *hívták* őket. Később rendszeresen publikáltak olyan fiatalok, akik itt tanulták meg az írói mesterséget; arra is van példa, hogy másutt születtek, de itt váltak jelentős íróvá. Ők folytatták az elődök példáját, ők alakították ki – a képzőművészekkel, zenészekkel együtt – Dunaújváros szellemi arculatát.

Az írói mesterség, a versformák csiszolásában jelentős szerepe volt egy-egy tehetséges, írói vénájú magyar szakos tanárnak. A nyolcvanas évek végén megalakult a Versbarátok Klubja: Kiss Kálmán vezetésével. Azóta havonta elemezték, értékelték, mégpedig közösen az új „termést”. A legjobb versekből antológiát szerkesztettek, minden évben megünnepelték a Költészet Napját; felolvasó esteket szerveztek. Kasó Tibor folyamatosan zenésítette meg a helyi költők verseit, és ez vonzóbbá, színesebbé tette az előadásokat. Nemcsak helyben, hanem a közeli falvakban és városokban is bemutatták költeményeiket. Egy-egy versük elhangzott a rádióban. Kiss Kálmán többször elmondhatta költeményeit a televízióban; meghívták Csornára, a Művészetek Völgyébe, az Ördögkatlan Fesztiválra, bordalaít előadhatta a badacsonyi borhétén.

Miért tevékenykedik a tanár úr önzetlenül és fáradhatatlanul? Saját megfogalmazása szerint, mert „a költészet a világ lelki-szellemi birtokba vétele, elsajátítása” – nemes feladat. „Általa mélyebben, teljesebben éljük át a létezést, és

gyönyörködve megtapasztaljuk lelkünk erejét, szépségét és szabadságát.” Egyéniségének varázsát átvették tanítványai, és hatása alól nem tudnak szabadulni azok sem, akik „csak” hallgatói, élvezői a felolvasóesteknek.

A versek mellett új színfolttal gazdagodott az epika. A szépprózát művelő Kálnay Adél mellett meglepően jó regényt írt: Hargitai Ildikó és Dreff János (Tóth Dezső). Szaporodik azoknak a novelláknak a száma, amelyek kiadványokban, antológiákban és folyóiratokban jelentek meg.

És a drámai műfaj? A korábbi években a hatalom nem kedvelte a kiélezett helyzeteket, a drámai összecsapásokat. Akkor színháza sem volt a városnak, csak kultúrterme. Ma van színháza, társulata is működik (meghívott színészekkel), drámák is vannak, ezek könyvekben pihennek vagy az íróasztal fiókjában hevernek – várják a színpad hívó szavát, hogy életre keljenek.

A szellemi arculat újabb vonása az előadó-művészettel kapcsolatos. Három éve alakult az Írisz Irodalmi Színpad. Havonta teadélután rendeznek a kultúrházban, és a közönség teázás közben hallgatja a gondosan válogatott és jól megszerkesztett repertoárt. A versekből és a rövid prózai írásokból hárman (Barna József, Bardócz Éva és ifjú Pálfalvi János) állítják össze a műsort. Az énekkel, gitárzenével kiegészített előadás sok embert vonz a kultúrházba. A színvonalas válogatáson túl a vonzerő az irodalmi ismeretek bővítésében rejlik: klasszikusok és kevésbé ismert poéták versei is elhangzanak (Szép Ernő, Dsida Jenő, Reményik Zsigmond stb.). Külön kiemelendő, hogy a helyi alkotók műveit is népszerűsítik.

A város szellemiségének kisugárzását érzékelik a megye székhelyén is. A Vörösmarty Társaság

rendezésében minden ősszel öt helyi író, költő olvas fel legújabb műveiből Székesfehérváron. Ugyanezek a művek elhangzanak januárban itthon is, a Magyar Kultúra Napján. József Attila születésnapjára meghívjuk a fehérvári költőket a Kortárs Művészeti Intézetbe.

Ez az intézet vállalta TÉR című kiadványunk megjelentetését, terjesztését. Várnai Gyulának köszönhetően ebben a kiadványban festők, szobrászok, írók, költők művei remek formában jelenhettek meg. Múlt időben írom, mert az

önkormányzat – takarékosági okokra hivatkozva – nem támogatja tovább e kiadvány megjelenését.

Sajnáljuk. A város sokszínű szellemi arculatát egyre többen ismerik meg a városon, sőt a megyén kívül is, ezzel egyidejűleg fokozatosan zsugorodnak a feltételek.

Mi azonban nem keseredünk el, azt tesszük, amit eddig is tettünk: írjuk a verseket, novellákat, drámákat, regényeket; készülnek festmények, szobrok, ezek közül mutatunk be néhányat a Pannon Tükör olvasóinak.

Friedrich Ferenc:
A nagy bagatell
2008 Korten acél

